

Kommissionens tillkännagivande om informell vägledning vid nya frågor rörande artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget som uppstår i enskilda fall (vägledande skrivelser)

(2004/C 101/06)

(Text av betydelse för EES)

I. FÖRORDNING NR 1/2003

1. Förordning nr 1/2003⁽¹⁾ föreskriver ett helt nytt system för tillämpning och verkställande av artiklarna 81 och 82 i fördraget. Samtidigt som förordningen är utformad för att åter lägga tonvikten på den primära uppgiften att effektivt tillämpa och verkställa konkurrensreglerna, skapar den rättslig förutsebarhet eftersom den föreskriver att avtal⁽²⁾ som omfattas av artikel 81.1 men uppfyller villkoren i artikel 81.3 är automatiskt giltiga och kan verkställas utan att det krävs ett föregående beslut av en konkurrensmyndighet (se artikel 1 i förordning nr 1/2003).
2. Förordning nr 1/2003 ger parallell behörighet för kommissionen, medlemsstaternas konkurrensmyndigheter och medlemsstaternas domstolar att tillämpa artiklarna 81 och 82 i deras helhet och begränsar samtidigt riskerna för inkonsekvent tillämpning genom en rad bestämmelser. Därigenom garanteras det som enligt EG-domstolens praxis är den primära aspekten av den rättsliga förutsebarheten för företag, nämligen att konkurrensreglerna tillämpas konsekvent i hela gemenskapen.
3. Företag har generellt goda möjligheter att bedöma om åtgärderna är lagliga, så att de kan fatta välgrundade beslut om huruvida de skall gå vidare med ett avtal eller förfarande och i så fall i vilken form. De är förtroga med sakförhållandena och har tillgång till gruppundantagsförordningar och rättspraxis och får en omfattande vägledning genom riktlinjer och tillkännagivanden från kommissionen⁽³⁾.
4. Jämsides med reformen av reglerna om tillämpning av artiklarna 81 och 82 genom förordning nr 1/2003, har kommissionen gjort en översyn av gruppundantagsförordningar, tillkännagivanden och riktlinjer för att ytterligare underlätta för de ekonomiska aktörerna att göra egna bedömningar. Kommissionen har också utarbetat riktlinjer för tillämpningen av artikel 81.3⁽⁴⁾. Företagen kan därmed

i de flesta fall göra en tillförlitlig bedömning av sina avtal mot bakgrund av artikel 81. Det är vidare kommissionens praxis att ålägga mer än symboliska böter⁽⁵⁾ endast i fall där det antingen i horisontella instrument eller i rätts- eller beslutspraxis har fastställts att ett visst agerande utgör en överträdelse.

5. I fall som trots detta ger upphov till verklig osäkerhet därför att de för fram nya eller olösta frågor vid tillämpningen av artiklarna 81 och 82 kan enskilda företag vilja söka informell vägledning hos kommissionen⁽⁶⁾. Om den anser det lämpligt och ärendeprioriteringen medger det, kan kommissionen tillhandahålla sådan vägledning om nya frågor rörande tolkningen av artiklarna 81 och/eller 82 i ett skriftligt utlåtande (vägledande skrivelse). I detta tillkännagivande beskrivs denna typ av skrivelse närmare.

II. RAMAR FÖR BEDÖMNINGEN AV OM EN VÄGLEDANDE SKRIVELSE SKALL UTFÄRDAS ELLER INTE

6. Förordning nr 1/2003 ger kommissionen behörighet att på ett effektivt sätt beivra och ålägga påföljder för överträdelser av artiklarna 81 och 82⁽⁷⁾. En av de huvudsakliga målsättningarna med förordningen är att säkerställa en effektiv tillämpning och verkställande av gemenskapens konkurrensregler genom att det tidigare systemet med anmälningar avskaffas och kommissionen därmed kan koncentrera sig på att bekämpa de allvarligaste överträdelserna⁽⁸⁾.
7. Förordning nr 1/2003 påverkar inte kommissionens möjligheter att ge enskilda företag informell vägledning⁽⁹⁾ på det sätt som anges i detta tillkännagivande. Möjligheten att lämna sådan informell vägledning skall inte inkräkta på det primära syftet med förordningen, dvs. att säkerställa en effektiv tillämpning och verkställande av konkurrensreglerna. Kommissionen kan därför endast ge informell vägledning till enskilda företag i den utsträckning som detta är förenligt med kommissionens ärendeprioritering.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (EGT L 1, 4.1.2003, s. 1).

⁽²⁾ I detta tillkännagivande används termen "avtal" för avtal, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden. Termen "förfaranden" avser dominerande företags agerande. Termen "företag" omfattar även "företagssammanslutningar".

⁽³⁾ Alla texter som nämns finns tillgängliga på http://europa.eu.int/comm/competition/index_sv.html

⁽⁴⁾ Kommissionens tillkännagivande – Riktlinjer för tillämpningen av artikel 81.3 (s. 97).

⁽⁵⁾ Symboliska böter fastställs vanligtvis till 1 000 euro, se kommissionens riktlinjer för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 och artikel 65.5 i EKSG-fördraget (EGT C 9, 14.1.1998, s. 3).

⁽⁶⁾ Se skäl 38 i förordning nr 1/2003.

⁽⁷⁾ Se särskilt artiklarna 7–9, artikel 12, artiklarna 17–24 och artikel 29 i förordning nr 1/2003.

⁽⁸⁾ Se särskilt tredje skälet i förordning nr 1/2003.

⁽⁹⁾ Se skäl 38 i förordning nr 1/2003.

8. Med förbehåll för punkt 7, kommer kommissionen, när den mottar en ansökan om en vägledande skrivelse, att överväga huruvida det är lämpligt att ta upp ansökan till behandling. Kommissionen kan endast överväga huruvida en vägledande skrivelse skall utfärdas om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- Den materiella bedömningen av ett avtal eller förfarande enligt artiklarna 81 och/eller 82 i fördraget ger upphov till ett rättstillämpningsproblem som varken har klargjorts i gällande gemenskapsrätt, vilket inbegriper gemenskapsdomstolarnas rättspraxis, eller i en allmänt tillgänglig generell vägledning, i beslutspraxis eller i tidigare vägledande skrivelser.
 - En inledande bedömning av de särskilda omständigheterna i ärendet och dess bakgrund ger vid handen att det finns behov av att klargöra den nya frågan genom en vägledande skrivelse, med beaktande av
 - den ekonomiska betydelsen, ur konsumenternas synvinkel, av de varor eller tjänster som påverkas av avtalet eller förfarandet, och/eller
 - i vilken utsträckning avtalet eller förfarandet motsvarar eller kan motsvara ett mer utbrett ekonomiskt bruk på marknaden, och/eller
 - omfattningen av de investeringar som är knutna till transaktionen i förhållande till de berörda företagens storlek och i vilken utsträckning transaktionen avser en strukturell operation, till exempel bildandet av ett icke självständigt fungerande samriskföretag ("joint venture").
 - En vägledande skrivelse kan utfärdas på grundval av den information som lämnats, dvs. inga ytterligare upplysningar behöver inhämtas.
9. Kommissionen kommer inte att ta upp en ansökan om en vägledande skrivelse till behandling i följande fall:
- Den fråga som tas upp i ansökan är identisk med eller liknar en fråga som tagits upp i ett mål som pågår inför EG-domstolen eller förstainstansrätten.
 - Det avtal eller förfarande som ansökan avser är föremål för ett pågående förfarande vid kommissionen eller vid en domstol eller en konkurrensmyndighet i en medlemsstat.
10. Kommissionen kommer inte att behandla hypotetiska frågor och kommer inte heller att utfärda vägledande skrivelser om avtal eller förfaranden som inte längre tillämpas av parterna. Företag får dock ansöka till kommissionen om en vägledande skrivelse avseende en fråga som uppstår i samband med ett avtal eller förfarande som de planerar, dvs. före genomförandet av avtalet eller förfarandet i fråga. I så fall måste transaktionen ha kommit tillräckligt långt för att kommissionen skall överväga att ta upp ansökan till behandling.
11. En ansökan om en vägledande skrivelse påverkar inte kommissionens rätt att inleda ett förfarande enligt förordning nr 1/2003 avseende de sakförhållanden som läggs fram i ansökan.

III. HUR MAN KAN ANSÖKA OM VÄGLEDNING

12. En ansökan kan göras av ett eller flera företag som har ingått ett avtal eller ägnat sig åt ett förfarande som skulle kunna omfattas av artikel 81 och/eller 82 eller planerar att göra det, avseende tolkningsfrågor som uppstår till följd av avtalet eller förfarandet.
13. En ansökan om en vägledande skrivelse skall skickas till följande adress:
- Europeiska kommissionen
GD Konkurrens
B-1049 Bryssel.
14. Det finns inte något formulär. En promemoria med följande uppgifter bör lämnas in:
- Alla de berörda företagens eller företagssammanslutningarnas identitet och en enda adress för kontakter med kommissionen.
 - Den specifika fråga som det söks vägledning om.
 - Fullständiga och uttömmande upplysningar om alla punkter som har betydelse för den aktuella frågan, även relevant dokumentation.
 - En detaljerad motivering, mot bakgrund av punkt 8 a, till varför den eller de frågor som tas upp i ansökan är nya.
 - Alla andra upplysningar som möjliggör att ansökan kan prövas mot bakgrund av de förhållanden som anges i punkterna 8–10 i detta tillkännagivande, särskilt en förklaring om att det avtal eller förfarande som ansökan avser inte är föremål för ett pågående förfarande vid en nationell domstol eller konkurrensmyndighet.

- Uppgift om huruvida ansökan innehåller uppgifter som betraktas som affärshemligheter och en tydlig angivelse av vilka uppgifter det rör sig om.
- Annan information eller dokumentation som har betydelse för det enskilda ärendet.

IV. BEHANDLING AV ANSÖKAN

15. Kommissionen bedömer i princip ansökan på grundval av de upplysningar som har lämnats. Utan hinder av vad som sägs i punkt 8 c får kommissionen använda andra uppgifter som står till dess förfogande från offentliga källor, tidigare förfaranden eller andra källor. Kommissionen får också be den eller de sökande att lämna kompletterande upplysningar. Upplysningar som har lämnats in av den eller de sökande omfattas av sedvanligt skydd för affärshemligheter.
16. Kommissionen får dela den information som lämnats till den med medlemsstaternas konkurrensmyndigheter och ta emot synpunkter från dem. Kommissionen får diskutera sakfrågan i ansökan med medlemsstaternas konkurrensmyndigheter innan den utfärdar en vägledande skrivelse.
17. Om en vägledande skrivelse inte utfärdas, skall kommissionen underrätta den eller de sökande om det.
18. Ett företag kan när som helst återkalla sin ansökan. Kommissionen behåller under alla omständigheter de upplysningar som lämnats i samband med en ansökan om vägledning och kan använda dem i senare förfaranden enligt förordning nr 1/2003 (jfr punkt 11 ovan).

V. VÄGLEDANDE SKRIVELSER

19. En vägledande skrivelse innehåller
 - en sammanfattande beskrivning av de sakförhållanden den bygger på,

- de huvudsakliga rättsliga grunderna för kommissionens uppfattning i de nya frågor rörande artiklarna 81 och/eller 82 som tagits upp i ansökan.

20. En vägledande skrivelse kan begränsas till delar av de frågor som tagits upp i ansökan. Den kan också innehålla ytterligare aspekter som inte tagits med i ansökan.
21. Vägledande skrivelser kommer att läggas ut på kommissionens webbplats, med beaktande av företagens berättigade intresse av att deras affärshemligheter skyddas. Innan kommissionen utfärdar en vägledande skrivelse kommer den att komma överens med sökandena om en offentlig version.

VI. VERKNINGARNA AV VÄGLEDANDE SKRIVELSER

22. Kommissionens vägledande skrivelser är främst avsedda att hjälpa företag att själva göra en välgrundad bedömning av sina avtal och förfaranden.
23. En vägledande skrivelse påverkar inte gemenskapsdomstolarnas bedömning av samma fråga.
24. Kommissionen är inte förhindrad från att senare pröva det avtal eller förfarande som legat till grund för en vägledande skrivelse i ett förfarande enligt förordning nr 1/2003, särskilt till följd av ett klagomål. I så fall kommer kommissionen emellertid att ta hänsyn till den tidigare vägledande skrivelsen, såvida inte de bakomliggande sakförhållandena har ändrats, nya omständigheter har tagits upp i ett klagomål, gemenskapsdomstolarnas rättspraxis har utvecklats eller det har skett större ändringar av kommissionens politik.
25. Kommissionens vägledande skrivelser är inte kommissionsbeslut och är inte bindande för konkurrensmyndigheter och domstolar i medlemsstaterna som är behöriga att tillämpa artiklarna 81 och 82. Medlemsstaternas konkurrensmyndigheter och domstolar är emellertid fria att beakta vägledande skrivelser från kommissionen på det sätt de finner det lämpligt i samband med ett ärende.